Saksframlegg

Arkivsak-dok.	26/11836-1
Saksbehandler	Torbjørn Brodtkorb Danielssen

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret 2023 - 2027	29.10.2026
Administrasjonsutvalget 2023 - 2027	22.10.2026
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	20.10.2026
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	20.10.2026
Ungdomsrådet 2026-2027	19.10.2026
Råd for personer med funksjonsnedsettelser 2023 - 2027	19.10.2026
Eldrerådet 2023- 2027	19.10.2026

Midlertidige forbud og retningslinjer for bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Grimstad kommune innfører et midlertidig forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi ved kommunale tjenestesteder og tilhørende venteområder. Forbudet gjelder alle som oppholder seg på steder som omfattes. Hvilke tjenestesteder og områder forbudet gjelder for, spesifiseres i kommunens retningslinjer og gjøres kjent gjennom informasjon og merking på de aktuelle stedene.

2. Forskrift om skoleregler og skoledemokrati omfatter allerede KI-briller og tilsvarende teknologi. Dette presiseres overfor elever, foresatte og ansatte.

3. Ved sykehjem, omsorgssentre og omsorgsboliger gjelder forbudet i fellesarealer og i situasjoner hvor kommunen yter tjenester. Bruk på eget rom eller i egen omsorgsbolig vurderes særskilt.

4. Ansatte skal ikke bruke KI-briller eller tilsvarende teknologi når de utfører arbeid for kommunen.

5. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjøre nødvendige endringer i retningslinjene, fastsette hvordan forbudene skal praktiseres og gi unntak i særskilte tilfeller.

6. Kommunedirektøren kan godkjenne tidsavgrensede pilot- og utviklingsprosjekter.

7. Kommunedirektøren ferdigstiller og publiserer retningslinjene for bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi i Grimstad kommune innen utgangen av oktober 2026.

8. Retningslinjene vurderes på nytt når nasjonale føringer foreligger, senest innen 1 år.

Vedlegg

Kommuneplanen
Saken handler om å ivareta tillit og trygghet i møtet mellom innbyggere og kommunale tjenester. Dette er særlig viktig innen tjenester som retter seg mot barn, unge, eldre og andre personer i sårbare livssituasjoner.

Sammendrag
Administrasjonen anbefaler at Grimstad kommune innfører et midlertidig forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi ved kommunale tjenestesteder og tilhørende venteområder.

Forbudet skal gjelde alle som oppholder seg på steder som omfattes. I tillegg foreslås et midlertidig generelt forbud for ansatte når de utfører arbeid for kommunen.
Forslaget bygger på hensynet til personvern, informasjonssikkerhet og tillit til kommunale tjenester.

Det åpnes for tidsavgrensede pilot- og utviklingsprosjekter og unntak i særskilte tilfeller. Ved sykehjem, omsorgssentre og omsorgsboliger må det tas særskilt hensyn til at disse stedene også er beboernes hjem.

For skole og skolefritidsordning foreslås det ikke nye regler. Gjeldende forskrift om skoleregler og skoledemokrati omfatter allerede KI-briller og tilsvarende teknologi.

Forslaget om forbud er ikke et uttrykk for motstand mot teknologien. Det bygger på et midlertidig føre-var-prinsipp inntil regelverk, veiledning og erfaringer med teknologien er kommet lenger. Administrasjonen mener at denne teknologien sannsynligvis vil få viktige og positive bruksområder på sikt. Den kan blant annet bli aktuell som hjelpemiddel, som støtte for ansatte og i utviklingen av kommunale tjenester.

Fakta
KI-briller er kroppsbåret teknologi som kan ha kamera, mikrofon, høyttaler, internettilkobling og funksjoner basert på kunstig intelligens. Produktene kan blant annet ta opp lyd, bilder og video, analysere omgivelser, tolke tale, hente informasjon fra internett og gi brukeren svar underveis. Enkelte produkter kan også benytte kunstig intelligens til å beskrive, analysere eller kategorisere informasjon fra lyd, bilder eller video. Utstyret kan registrere ansikter, stemmer, samtaler, bevegelser og andre opplysninger om personer i nærheten. Lyd, bilder og andre opplysninger kan også overføres til eksterne tjenester for analyse og behandling.

Tilsvarende funksjoner kan også finnes i annet kroppsbåret utstyr, som smarte briller, hodetelefoner, øreppropper og andre enheter med integrert kamera eller mikrofon.
KI-briller bæres kontinuerlig og følger brukerens bevegelser og synsfelt. Personer i nærheten vil ikke alltid kunne se om utstyret registrerer lyd eller bilde.

Ulike leverandører tilbyr ulike funksjoner, og produktene kan kobles til forskjellige apper og eksterne tjenester. Nye funksjoner kan komme gjennom programvareoppdateringer, slik at funksjonaliteten kan endres uten at selve utstyret byttes ut. En vurdering av ett produkt vil derfor ikke nødvendigvis gjelde andre produkter eller senere versjoner.

Regjeringen varslet 5. oktober 2026 at den vil foreslå et midlertidig forbud mot KI-briller på utvalgte steder. Regjeringen peker blant annet på skoler, barnehager, helseinstitusjoner og andre steder der personvernet er særlig viktig. Det legges ikke opp til et totalforbud, og det skal vurderes unntak

for sårbare grupper og samfunnsnyttig bruk. Parallelt skal en ekspertgruppe utrede og gi råd om en varig nasjonal regulering av kroppsnær teknologi.

Flere kommuner, fylkeskommuner og offentlige virksomheter har innført midlertidige regler for KI-briller og annet kroppsbåret utstyr. Personvern, informasjonssikkerhet og håndtering av personopplysninger er temaer som går igjen i begrunnelsene.
IKT Agder har innført et midlertidig forbud i egen virksomhet. Forbudet omfatter KI-briller, smarte briller med kamera og annet utstyr med integrert kamera. IKT Agder har også inkludert hodetelefoner og øreproppper med kamerafunksjon.

Indre Østfold kommune har utarbeidet en retningslinje som gjelder ansatte og andre som utfører arbeid, oppdrag eller praksis for kommunen. Retningslinjen gjelder også ved hjemmebesøk og andre steder der kommunen utfører tjenester eller oppgaver.

Forskrift om skoleregler og skoledemokrati gjelder for elevene i de kommunale grunnskolene i Grimstad. Forskriftens § 7 bokstav h forbyr bruk eller tilgjengelighet av privat mobiltelefon eller annen teknologi som kan brukes til video, lyd, bilde eller kommunikasjon. Forbudet gjelder i skoletiden, i friminutt, i skolefritidsordningen og ved opplæring utenfor skolens område. Forskriftens § 7 bokstav i forbyr å ta eller dele bilder og lydopptak uten samtykke fra de berørte. Skolen kan gi unntak i særskilte tilfeller, særlig ved behov knyttet til helse. KI-briller og tilsvarende teknologi omfattes derfor allerede av forskriften.

Grimstad kommune har vedtatt en policy for utvikling og bruk av kunstig intelligens. Policyen legger til grunn at teknologien skal brukes på en lovlig, nyttig og sikker måte. Nye løsninger skal vurderes opp mot personvern, informasjonssikkerhet og kommunens øvrige sikkerhetsarbeid.

Økonomiske og administrative konsekvenser
Det utarbeides retningslinjer som det må informeres om til ansatte, innbyggere og andre berørte. Ved tjenestesteder som omfattes av forbudet, kan det også være behov for merking eller annen informasjon til besøkende. Dette vurderes å kunne håndteres innenfor eksisterende rammer.

Vurderinger:
KI-briller og tilsvarende kroppsbåret teknologi skiller seg fra tradisjonelle mobiltelefoner og kameraer ved at teknologien bæres kontinuerlig og kan kombinere kamera, mikrofon, internettilkobling og kunstig intelligens i samme enhet. Funksjonaliteten varierer mellom produkter og leverandører, og nye funksjoner kan bli tilgjengelige gjennom programvareoppdateringer.

Kommunedirektøren vurderer at dette gjør det vanskelig å ha oversikt over hvilke opplysninger som registreres, hvordan opplysningene behandles, hvor de lagres og hvilke funksjoner som er aktive på den enkelte enheten.

Kommunens ansatte håndterer personopplysninger, helseopplysninger, opplysninger om barn, informasjon unntatt offentlighet og annen taushetsbelagt informasjon.

Innbyggerne skal være trygge på at de ikke blir filmet, fotografert, tatt opp eller registrert ved bruk av KI-briller eller tilsvarende teknologi når de møter kommunen eller mottar tjenester fra kommunen. De skal også være trygge på at kommunen behandler personopplysninger og annen taushetsbelagt informasjon på en sikker måte.

Kommunedirektøren anbefaler derfor et midlertidig forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi for ansatte på jobb. Forbudet gjelder også ved hjemmebesøk og andre steder der ansatte utfører oppgaver for kommunen.

For skole og skolefritidsordning vurderer kommunedirektøren at det ikke er behov for nye regler. Forskrift om skoleregler og skoledemokrati regulerer allerede bruk av privat teknologi som kan brukes til video, lyd, bilde eller kommunikasjon. KI-briller og tilsvarende teknologi omfattes derfor av gjeldende regelverk. Kommunen bør likevel presisere dette overfor elever, foresatte og ansatte i skolen.

Kommunale tjenestesteder og tilhørende venteområder skal være trygge arenaer for personer som mottar tjenester fra kommunen. Dette gjelder blant annet brukere, pasienter, klienter, pårørende, besøkende og andre som oppholder seg på stedet. De skal være trygge på at de ikke blir filmet, fotografert, registrert eller analysert ved bruk av KI-briller eller tilsvarende teknologi.
Dette er særlig viktig ved tjenestesteder hvor mennesker mottar helse- og omsorgstjenester, oppvekstjenester eller andre tjenester som kan innebære sårbare situasjoner for den enkelte.

Ved kommunale tjenestesteder kan selve tilstedeværelsen gi informasjon om en persons kontakt med kommunen. Dette gjelder blant annet ved helsestasjon, psykisk helse og rus, helsebygg og andre tjenestesteder hvor kommunen yter tjenester til innbyggerne. Det samme gjelder venteområder på rådhuset, som benyttes av personer som skal til møte med barneverntjenesten, boligkontoret eller andre kommunale tjenester.

Selve tilstedeværelsen på slike steder kan i enkelte tilfeller avsløre eller gi indikasjoner på et bruker-, pasient- eller klientforhold, selv om innholdet i en samtale ikke registreres. Kommunedirektøren vurderer derfor at det bør gjelde et forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi ved kommunale tjenestesteder og tilhørende venteområder som omfattes av kommunens retningslinje. Forbudet skal gjelde uavhengig av hvem som bruker utstyret.

Sykehjem, omsorgssentre og omsorgsboliger krever en særskilt vurdering. Disse stedene er både hjem for beboerne, møteplasser for pårørende, arbeidsplasser for ansatte og steder hvor kommunen yter helse- og omsorgstjenester.

De samme hensynene knyttet til trygghet, personvern og mulig avdekking av bruker-, pasient- eller klientforhold gjør seg gjeldende også her.

Kommunedirektøren anbefaler at forbudet gjelder i fellesarealer og i situasjoner hvor kommunen yter tjenester. Bruk på eget rom eller i egen omsorgsbolig må vurderes særskilt. Dersom teknologien brukes som hjelpemiddel, bør kommunen kunne vurdere konkrete unntak når behovet er dokumentert og hensynet til andre personer er ivaretatt.

Kommunedirektøren anbefaler ikke et generelt forbud på alle kommunale arealer. Bibliotek, kulturarenaer, idrettsanlegg, parker og andre åpne møteplasser har en annen karakter enn kommunale tjenestesteder og venteområder.

På slike steder gjelder alminnelig lovverk. Spørsmål om opptak, behandling av personopplysninger, publisering og krenkelser må vurderes i den enkelte situasjon. Det gjelder

ikke et generelt krav om samtykke for all fotografering eller filming på offentlig sted.

Samtidig vurderer kommunedirektøren at det er stor sannsynlighet for at denne teknologien vil få viktige og positive bruksområder i årene som kommer. Teknologien kan bli aktuell som hjelpemiddel, støtte for ansatte i felt og som verktøy i utviklingen av kommunale tjenester. Forslaget om forbud er derfor ikke et uttrykk for motstand mot teknologien. Det bygger på et midlertidig føre-var-prinsipp inntil regelverk, veiledning og erfaringer med teknologien er kommet lenger.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunedirektøren kan godkjenne tidsavgrensede pilot- og utviklingsprosjekter og gi unntak i særskilte tilfeller. Før slik bruk godkjennes må kommunen gjennomføre nødvendige juridiske vurderinger, ROS-analyse, personvernkonsekvensvurdering og informasjonssikkerhetsvurdering. Godkjenningen må avgrenses til et konkret formål og en bestemt tidsperiode.

Alternative løsninger

Alternativ 1:
Grimstad kommune innfører et midlertidig forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi ved kommunale tjenestesteder og tilhørende venteområder som omfattes av kommunens retningslinje. Forbudet gjelder alle som oppholder seg på disse stedene. I tillegg innføres et midlertidig generelt forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi for ansatte når de utfører arbeid for kommunen. Det åpnes for tidsavgrensede pilot- og utviklingsprosjekter og unntak i særskilte tilfeller.

Alternativ 2:
Grimstad kommune innfører ikke egne regler eller retningslinjer på nåværende tidspunkt, men avventer nasjonale føringer og eventuelle nasjonale reguleringer av KI-briller og tilsvarende teknologi.

Alternativ 3:
Grimstad kommune innfører et midlertidig forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi for ansatte når de utfører arbeid for kommunen. For skole og skolefritidsordning presiseres det at gjeldende forskrift om skoleregler og skoledemokrati allerede omfatter KI-briller og tilsvarende teknologi. Forbudet utvides ikke til andre som oppholder seg ved kommunale tjenestesteder og venteområder.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Grimstad kommune innfører et midlertidig forbud mot bruk av KI-briller og tilsvarende teknologi ved kommunale tjenestesteder og tilhørende venteområder som omfattes av kommunens retningslinje. Forbudet gjelder alle som oppholder seg på disse stedene. I tillegg anbefales et midlertidig generelt forbud for ansatte når de utfører arbeid for kommunen.

Forslaget bygger på hensynet til personvern, informasjonssikkerhet og tillit til kommunale tjenester. Samtidig kan teknologien få nyttige bruksområder. Det åpnes derfor for tidsavgrensede pilot- og utviklingsprosjekter og unntak i særskilte tilfeller.

For skole og skolefritidsordning er det ikke behov for nye regler. KI-briller og tilsvarende teknologi omfattes allerede av gjeldende forskrift om skoleregler og skoledemokrati.

Retningslinjer for hvordan forbudene skal praktiseres er under utarbeidelse.